باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **جامعه‌شناسی(۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۰۶**
تعداد صفحه: **۳**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱	**عبارت‌های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)** الف) هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی می‌آموزند، ذخیرهٔ آگاهی یا ذخیرهٔ دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد. ب) طرفداران دیدگاه تبیینی گمان می‌کنند که همهٔ جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند. پ) جامعه‌شناسان تفسیری معتقدند گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست خود انسان‌ها ایجاد شده‌اند، سازندگان خود را زیر سلطه در می‌آورند. ت) علم به جامعه و تاریخ (علوم اجتماعی) اگر به قصد درس آموختن از رفتار گذشتگان و شناخت قوانین اجتماعی برای استفاده از آن قوانین در حال و آینده آموخته شوند، علم نافع هستند.	۱
۲	**در هر عبارت، کدامیک از مفاهیم داخل کمانک صحیح می‌باشد؟ (هر مورد ۰/۲۵ نمره)** الف) هر وقت در یک جامعه، مسئلهٔ خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد **(دانش علمی – دانش عمومی)** دربارهٔ آن نیز فراهم می‌گردد. ب) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی **(ساختار اجتماعی – نظام اجتماعی)** نامیده می‌شود. پ) غلبهٔ رویکرد **(تفسیری – تبیینی)** در جامعه‌شناسی موجب می‌شد که کار داوری دربارهٔ ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود. ت) رویکرد ابن‌خلدون، در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی **(انتقادی – محافظه‌کارانه)** است.	۱
۳	**پاسخ صحیح را مشخص کنید. (در پاسخنامه، شمارهٔ گزینهٔ درست را بنویسید.) (هر مورد ۰/۵ نمره)** **الف) شکل زیر به یکی از دیدگاه‌ها دربارهٔ ارتباط میان دانش عمومی و دانش علمی، اشاره دارد. با توجه به این دیدگاه، کدام گزینه درست است؟** ۱) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. ۲) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند. ۳) دانش علمی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. ۴) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود. **ب) ارتباط میان علوم انسانی و علوم اجتماعی را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟** ۱) علوم انسانی بخشی از علوم اجتماعی است. ۲) علوم اجتماعی کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند. ۳) برخی علوم انسانی در زمرهٔ علوم اجتماعی نیستند. ۴) موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از موضوع علوم انسانی است. **پ) جامعه‌شناسان در مطالعهٔ نابرابری‌های اجتماعی به ..... در جوامع توجه دارند.** ۱) قشربندی اجتماعی ۲) نظم اجتماعی ۳) کنش‌های اجتماعی ۴) ساختار اجتماعی **ت) در رابطه با «سیاست هویت»، کدام گزینه صحیح می‌باشد؟** ۱) در دورهٔ پسامدرن؛ هویت ملّی، وحدت، ثبات و استمرار، مطلوب پنداشته شد. ۲) در دورهٔ پسامدرن؛ هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند. ۳) به شناخت متقابل افراد، گروه‌ها و جوامع از یکدیگر توجه دارد. ۴) در اواخر قرن بیستم، کشمکش طبقاتی از محورهای اصلی مباحث فکری و سیاسی شد.	۲

باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **جامعه‌شناسی(۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۰۶**
تعداد صفحه: **۳**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره

۴ **هر یک از عبارت‌های سمت راست با کدامیک از مفاهیم سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مفهوم اضافی است.) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)** — نمره: ۱

عبارت‌ها	مفاهیم
الف) بیشتر، با قدرت تشویقی قرابت دارد.	۱) سیاست
ب) مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی است.	۲) قدرت
پ) وجه عینی و محسوس سیاست و جنبهٔ الزام‌آور آن است.	۳) مالکیت
ت) یک بُعد آن، تدبیر و تنظیم امور است که امروزه به قانون کاهش یافته است.	۴) شخصیت
	۵) سازمان

۵ **جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید. (هر مورد ۰/۵ نمره)** — نمره: ۲

الف) تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی گاهی با رها کردن بخشی از ذخیرهٔ دانشی به نفع بخش دیگر و گاهی با طرح ..... حل می‌شود.

ب) در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به ..... رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

پ) از نظر ماکس وبر، جامعه‌شناس نمی‌تواند دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های ..... هستند، داوری علمی کند.

ت) تعارف به معنای شناخت متقابل است. «الگوی تعارف» در مقابل ..... قرار دارد.

۶ **هریک از عبارت‌های زیر به کدامیک از «رویکردهای جامعه‌شناسی» مربوط است؟ (هر مورد ۰/۵ نمره)** — نمره: ۱

الف) یافتن راهی برای داوری علمی دربارهٔ ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصهٔ سیاست و قدرت را ضروری می‌داند. (.....)

ب) سیاست و قدرت خارج از ذهن مردم و مستقل از ادارک آن‌ها وجوهی محسوس و واقعی دارند که این رویکرد به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن‌ها را ندارد. (.....)

۷ **هریک از عبارت‌های زیر به کدامیک از «رویکردها به نابرابری اجتماعی»، اشاره دارد؟ (هر مورد ۰/۵ نمره)** — نمره: ۱

الف) نابرابری‌های اجتماعی نتیجهٔ تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، بنابراین عادلانه‌اند. (.....)

ب) مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطهٔ شروع رقابت را یکسان نماید. (.....)

۸ **هر یک از عبارت‌های زیر به کدامیک از «مدینه‌های فارابی»، اشاره دارد؟ (هر مورد ۰/۵ نمره)** — نمره: ۱

الف) در این جامعه؛ مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند. (.....)

ب) در این جامعه؛ آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، عقلانی معرفی می‌شوند. (.....)

۹ **به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۰/۵ نمره)** — نمره: ۳

الف) چرا پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؟

ب) به چه علّت جامعه‌شناسان از امور آشنا و مأنوس «آشنایی‌زدایی» می‌کنند؟

پ) مهم‌ترین ویژگی‌های کنش از دیدگاه نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، کدامند؟

ت) وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی، چیست؟

ث) چرا جامعه‌شناسی انتقادی نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایرهٔ علم صورت گیرد؟

ج) جامعهٔ اسلامی با استفاده از کدام شاخهٔ علم اجتماعی خود، رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی، نقد و داوری می‌کند؟

باسمه‌تعالی

سوالات آزمون نهایی درس: **جامعه‌شناسی(۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۰۶**
تعداد صفحه: **۳**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۰	**با توجه به اطلاعات داده شده، جدول را کامل کنید. (هر مورد ۰/۵ نمره)** **رویکردهای جامعه‌شناسی** | **روش** | **هدف** تبیینی | الف (.....) | پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی انتقادی | تفسیری، انتقادی و تجویزی | ب (.....)	۱
۱۱	**با توجه به متن، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید. (هر مورد ۰/۵ نمره)** «اگر محققی بخواهد تمامی ابعاد یک پدیدهٔ اجتماعی خاص مثلاً یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصربه‌فرد بودن آن را نشان دهد، از این روش استفاده می‌کند. به عنوان نمونه در بررسی یک روستا؛ موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به‌طور کلی جزئیات زندگی مردم روستا، بررسی می‌شود.» الف) متن بالا، به کدامیک از روش‌های کیفی اشاره دارد؟ ب) این روش، به کدامیک از رویکردهای جامعه‌شناسی مربوط است؟	۱
	به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید.	
۱۲	تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی چه پیامدهایی به دنبال دارد؟ (ذکر ۲ مورد)	۱
۱۳	دولت‌ها با چه هدفی «سیاست همانندسازی» را در دورهٔ مدرن در پیش گرفتند؟	۱
۱۴	چرا جامعه‌شناسی تفسیری از «عقل تفسیری» کمک می‌گیرد؟	۱
۱۵	فقه شیعه جامعه‌ای را مطلوب می‌داند که دارای دو ویژگی است. آن دو ویژگی را بنویسید.	۱
۱۶	با توجه به شکل زیر؛ در مقایسه با علوم اجتماعی جهان متجدد، چرا علوم اجتماعی جهان اسلام از نوع تبیینی نیست؟ رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی	۱
	موفق باشید	جمع نمره ۲۰

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: **جامعه‌شناسی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۰۶**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور)** - **تیر و مرداد ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
۱	الف) صحیح (صفحهٔ ۳) ب) صحیح (صفحهٔ ۳۰) پ) غلط (صفحهٔ ۷۸) ت) صحیح (صفحهٔ ۹۵) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱
۲	الف) دانش علمی (صفحهٔ ۵) ب) ساختار اجتماعی (صفحهٔ ۲۳) پ) تبیینی (صفحهٔ ۷۶) ت) محافظه‌کارانه (صفحهٔ ۱۰۰) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱
۳	الف) گزینهٔ ۲: دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند. (صفحهٔ ۸) ب) گزینهٔ ۳: برخی علوم انسانی در زمرهٔ علوم اجتماعی نیستند. (صفحهٔ ۱۱) پ) گزینهٔ ۱: قشربندی اجتماعی (صفحهٔ ۷۱) ت) گزینهٔ ۲: در دورهٔ پسامدرن؛ هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند. (صفحهٔ ۸۵) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۲
۴	الف) ۳: مالکیت (صفحهٔ ۶۰) ب) ۵: سازمان (صفحهٔ ۶۰) پ) ۲: قدرت (صفحهٔ ۵۶) ت) ۱: سیاست (صفحهٔ ۵۶) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱
۵	الف) ایده‌های جدید (صفحهٔ ۶) ب) علوم طبیعی (**یا** علوم تجربی **یا** علوم ابزاری) (صفحهٔ ۱۶) پ) نامحسوس (**یا** غیرتجربی **یا** غیرمادی **یا** ذهنی **یا** معنادار **یا** اجتماعی) (صفحهٔ ۴۸) ت) الگوی تنازع (**یا** وحدت یا کثرت هویت‌ها **یا** دو الگوی همانندسازی و تکثرگرا) (صفحهٔ ۸۷) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۲
۶	الف) رویکرد جامعه‌شناسی انتقادی (**یا** انتقادی) (صفحهٔ ۶۵) ب) رویکرد جامعه‌شناسی تفسیری (**یا** تفسیری) (صفحهٔ ۶۵) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۷	الف) رویکرد لیبرالی (**یا** مدل لیبرالی **یا** طرفداران قشربندی اجتماعی) (صفحهٔ ۷۳) ب) رویکرد عدالت اجتماعی (**یا** مدل عدالت اجتماعی) (صفحهٔ ۷۵) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۸	الف) جامعهٔ فاسقه (**یا** مدینهٔ فاسقه) (صفحهٔ ۹۸) ب) جامعهٔ ضالّه (**یا** مدینهٔ ضالّه) (صفحهٔ ۹۸) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۹	الف) به سبب آگاهانه بودن کنش‌های اجتماعی(۰/۲۵) و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی(۰/۲۵) (صفحه ۱۳) ب) برای شناختن نظم (صفحهٔ ۲۰) پ)آگاهی (۰/۲۵) و معناداری (۰/۲۵) (صفحهٔ ۴۰) ت) پیروی کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود،آگاهی دارد. (**یا** هر دو از ابزارهای اعمال قدرت هستند.) (صفحهٔ ۵۹ و ۵۸) ث) زیرا درآن صورت سرنوشت ارزش‌ها (۰/۲۵) به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود. (۰/۲۵) (**یا** همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود.) (صفحهٔ ۸۹) ج) علم فقه (**یا** فقه) (صفحهٔ ۱۰۷ و ۱۰۶) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۳
۱۰	الف) حس و تجربه (**یا** نگاه از بیرون **یا** مشاهده **یا** روش‌های کمّی) (صفحهٔ ۲۷) ب) انتقاد از وضع موجود (۰/۲۵)، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن (۰/۲۵) (صفحهٔ ۸۰) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۱۱	الف) مطالعهٔ موردی (**یا** مونوگرافی) (صفحهٔ ۵۱ و ۵۰) ب) رویکرد تفسیری (صفحهٔ ۵۱) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۱۲	– به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. (**یا** شکل‌گیری سلطهٔ نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد که به قفس آهنین تعبیر می‌شود.) – موجب سرکوب روحیهٔ خلّاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود. (**یا** اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد.) (صفحهٔ ۳۷) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۱۳	دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف (۰/۵) و یکسان‌سازی آن‌ها (۰/۵) سیاست همانندسازی را در پیش گرفتند. (صفحهٔ ۸۴)	۱

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: **جامعه‌شناسی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۵/۰۶**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور)** - **تیر و مرداد ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
	صفحهٔ ۱ از ۲	
۱۴	جامعه شناسی تفسیری برای فهم دیگران (۰/۲۵) و ارتباط با آنان (۰/۲۵) یا معنابخشی (۰/۲۵) و انسجام بخشی (۰/۲۵) به زندگی اجتماعی از این عقل مدد می‌گیرد. (صفحهٔ ۱۰۳)	۱
۱۵	- روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم، عادلانه باشد. - حاکمان و کارگزاران جامعه نیز عالم به عدالت و عمل کننده به آن باشند. (**یا** حاکمان و کارگزاران جامعه، عالم و عادل باشند.) (صفحهٔ ۱۰۹) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۱۶	زیرا اندیشمندان مسلمان با شناخت تفاوت پدیده‌های اعتباری (اجتماعی) و پدیده‌های تکوینی (طبیعی)، علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند. (صفحهٔ ۱۱۴) (**یا** چون اندیشمندان مسلمان تبیین را در تقابل با تفسیر نمی دانند. **یا** چون اندیشمندان مسلمان، دانش علمی را به دانش تجربی محدود نمی کنند. **یا** چون اندیشمندان مسلمان از روش های عقلانی و وحیانی هم بهره می برند. **یا** چون اندیشمندان مسلمان، روش تجربی را تنها روش علمی نمی دانند. **یا** چون علوم اجتماعی جهان اسلام علاوه بر سطح تبیین، سطوح تفسیر و تجویز را هم علمی می دانند.)	۱
	موفق باشید — جمع نمره	۲۰
	صفحهٔ ۲ از ۲	